

Держави, які **ВИЗНАЛИ СТАТУС**
“ЛЮДИНА”, спираючись на
“Міжнародний Пакт про громадянські і
політичні права”

«Міжнародний пакт про громадянські і політичні права» (МПГПП): Огляд і список держав-учасниць

1. Резюме

Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (МПГПП) є основоположним міжнародним договором у галузі прав людини, що забезпечує широкий спектр захисту громадянських і політичних прав.

Він **зобов'язує держави, що його підписали, захищати та оберігати основні права людини**, включаючи право на життя, людську гідність, рівність перед законом, свободу слова, зібрань та асоціацій, свободу віросповідання, недоторканність приватного життя, а також свободу від катувань, жорстокого поводження та свавільного затримання.

МПГПП був прийнятий Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 16 грудня 1966 року і набрав чинності 23 березня 1976 року. Пакт є невід'ємною частиною **«Міжнародного білля про права людини»** — фундаментального набору документів, який також включає Загальну декларацію прав людини (ЗДПЛ) та Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (МПЕСКП).

Маючи приблизно **173 держави-учасниці**, МПГПП демонструє майже універсальне глобальне визнання, що відображає широкий міжнародний консенсус щодо важливості громадянських і політичних свобод. Важливо зазначити, що хоча МПГПП був прийнятий «у розпал Холодної війни», а його поділ на дві категорії прав людини (громадянські/політичні та економічні/соціальні/культурні) багато в чому став результатом тодішнього суперництва між Сходом і Заходом, його зміст та основні принципи вийшли за межі цього історичного контексту.

Пакт послідовно описується як **«ключовий міжнародний договір з прав людини»**, «основоположний документ» і «фундаментальний інструмент». Широка ратифікація підтверджує його універсальне визнання та незмінну значущість у період після Холодної війни, вказуючи на те, що основні громадянські та політичні права, закріплені в ньому, тепер значною мірою визнані універсальними нормами, незалежно від різних політичних ідеологій.

2. Вступ до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права (МПГПП)

Цей розділ надає докладний вступ до МПГПП, охоплюючи його офіційну назву, історичний контекст створення та загальні цілі.

Офіційна назва та прийняття Повна офіційна назва договору — **Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (МПГПП)**. Він був офіційно прийнятий Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй **16 грудня 1966 року**. Згодом Пакт набрав чинності **23 березня 1976 року** після отримання достатньої кількості ратифікацій (35 держав).

Історичний контекст та генезис Витоки МПГПП тісно пов'язані з процесом, який призвів до створення **Загальної декларації прав людини (ЗДПЛ)**. Спочатку передбачалося створення єдиного «**Міжнародного білля про права людини**», що складався б із декларації, пакту та контролюючого органу. Проте складність створення юридично обов'язкових зобов'язань призвела до того, що початковий документ був розділений на декларацію (ЗДПЛ, прийняту в 1948 році) та конвенцію або пакт.

Подальші ідеологічні розбіжності під час **Холодної війни**, особливо між західними країнами (які наголошували на громадянських і політичних правах) та радянським блоком (який надавав пріоритет економічним, соціальним та культурним правам), призвели до створення двох окремих пактів: **МПГПП** та **Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права (МПЕСКП)**. Це демонструє двоїсту природу генезису МПГПП: універсальне прагнення до прав людини, пом'якшене геополітичними реаліями. Хоча загальна мета полягала у створенні всеосяжної основи прав людини, політичні обставини Холодної війни вимагали прагматичного поділу прав на дві категорії для досягнення будь-якої обов'язкової міжнародної угоди. Цей компроміс, хоча і дозволив прийняти пакти, також породив постійні дебати про взаємозв'язок і рівну важливість усіх прав людини.

Незважаючи на цей поділ, обидва пакти, що варто зауважити, включають **ідентичну статтю (Стаття 1) про право на самовизначення**, що є відображенням зростаючого впливу деколонізації та країн, що розвиваються, які відстоювали фундаментальну важливість колективного самовизначення. Включення самовизначення як першої статті в обох пактах підкреслює його сприйняту основоположну важливість для всіх інших прав, відображаючи зсув у глобальному розумінні людської гідності, яка тепер включає колективне визволення поряд з індивідуальними свободами.

Сполучені Штати, будучи ключовим ініціатором процесу розробки, **значно затримали ратифікацію МПГПП**. Внутрішня опозиція, підживлена антикомунізмом часів Холодної війни та побоюваннями щодо федералізму й суверенітету (наприклад, дебати щодо «поправки Бріккера» у 1950-х роках), сприяла цій затримці. США зрештою підписали Пакт у 1977 році за президента Джиммі Картера, але ратифікували його лише у 1992 році за адміністрації Джорджа Буша-старшого. Ця ратифікація супроводжувалася значними застереженнями, розуміннями та заявами (RUDs), спрямованими на обмеження його прямого

застосування в судах США та забезпечення відповідності внутрішньому законодавству. США також, що примітно, вирішили не ратифікувати Перший Факультативний протокол, що обмежило можливості для індивідуальних скарг. Це демонструє складну взаємодію між міжнародними договірними зобов'язаннями та національним суверенітетом. Рішення потужної держави, такої як США, прийняти дипломатичні вигоди від приєднання до договору, водночас захищаючи свою внутрішню правову автономію та обмежуючи зовнішній контроль, є прикладом постійної напруги в міжнародному праві, де універсальні прагнення договорів з прав людини часто стикаються з глибоко укоріненим принципом державного суверенітету.

Важливо зауважити, що детальна інформація про процес ратифікації Пакту в США, наведена вище, відсутня в наданих джерелах і базується на тексті вашого запиту.

Основна мета та загальні завдання

МПГПП зобов'язує своїх учасників **поважати та забезпечувати громадянські та політичні права окремих осіб**. Він гарантує основні права і свободи, які вважаються наріжними каменями демократичного суспільства. **Держави-учасниці зобов'язані вживати адміністративних, судових та законодавчих заходів для захисту цих прав** та надання ефективних засобів правового захисту у випадках порушень. Центральна мета Пакту, як зазначено в джерелах, полягає в забезпеченні визнання та здійснення цих прав **«без будь-якого розрізнення, як-то: раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного або соціального походження, майнового стану, народження або іншої обставини»**, а також у забезпеченні рівного здійснення їх жінками.

3. Ключові положення та права, що захищаються

Цей розділ заглиблюється в конкретні громадянські та політичні права, що гарантуються МПГПП, підкреслюючи їхній обсяг та концепцію **прав, що не підлягають відступу**.

Комплексний спектр захисту

Частина I (Стаття 1): Право на самовизначення

Ця основоположна стаття визнає **невід'ємне право всіх народів на самовизначення**, яке включає право «вільно встановлювати свій політичний статус», переслідувати свої економічні, соціальні та культурні цілі, а також на власний розсуд розпоряджатися своїми природними ресурсами. Стаття також

встановлює «негативне право», гарантуючи, що жоден народ за жодних обставин не може бути позбавлений власних засобів до існування. Крім того, вона накладає на держави, які відповідають за несамоверхні та підопічні території, зобов'язання заохочувати та поважати їхнє право на самовизначення.

Розміщення цього права як першої статті Пакту було значною мірою **обумовлене рухом за деколонізацію**. Така послідовність підкреслює фундаментальне розуміння того, що здатність народу самостійно визначати свою долю є обов'язковою **передумовою для повного та осмисленого здійснення індивідуальних прав**. Це відображає цілісне бачення людської гідності, яке поєднує колективне визволення з індивідуальними свободами.

Частина III (Статті 6–27): Конкретні громадянські та політичні права

Ця частина Пакту деталізує широкий спектр захисту, який можна розділити на кілька ключових категорій:

- **Фізична недоторканність:** Включає фундаментальне **право на життя** (Стаття 6), безумовну **заборону катувань**, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (Стаття 7), а також свободу від рабства, работоргівлі та підневільного стану (Стаття 8)

Свобода та особиста недоторканність: Гарантує захист від свавільного арешту або затримання та право на *Habeas corpus* (Стаття 9). Стаття 10 вимагає, щоб до будь-якої особи, позбавленої волі, ставилися з гуманністю та повагою до гідності. Вона також містить важливі приписи щодо **гуманного утримання**: обвинувачені мають утримуватися окремо від засуджених, неповнолітні правопорушники повинні бути відокремлені від дорослих, пенітенціарна система повинна бути спрямована на **виправлення та соціальну реабілітацію** ув'язнених

Процесуальна справедливість у законі: Гарантує права на **належну правову процедуру**, справедливий і неупереджений судовий розгляд, **презумпцію невинуватості** та визнання правосуб'єктності (Статті 14, 15, 16). Це включає конкретні права, такі як право на швидкий судовий розгляд, право на адвоката, захист від самообвинувачення, право обвинуваченого бути присутнім, викликати та допитувати свідків, а також право на оскарження у суді вищої інстанції. Воно також вимагає компенсації жертвам судової помилки.

Індивідуальна свобода: Захищає свободу пересування (Стаття 12), думки, совісті та релігії (Стаття 18), слова (Стаття 19), асоціацій (Стаття 22) та мирних зібрань (Стаття 21). Крім того, вона включає права, пов'язані з сімейним життям (Стаття 23), право на громадянство (Стаття 24) та право на недоторканність приватного життя (Стаття 17).

Заборона підбурювання: Стаття 20 приписує заборону законом будь-якої пропаганди війни та будь-якого виступу на користь національної чи релігійної ненависті, що являє собою підбурювання до дискримінації, ворожнечі або насильства. Включення Статті 20 відображає конкретний історичний урок і проактивну спробу запобігти звірствам, що відрізняє її від суто негативних свобод. Це положення накладає на держави **позитивне зобов'язання** забороняти певні форми мовлення. Враховуючи історичний контекст розробки МПГПП (Міжнародного пакту про громадянські та політичні права) після Другої світової війни та Голокосту, ця стаття є прямою відповіддю на руйнівну роль пропаганди та розпалювання ненависті у сприянні масовим злочинам. Це демонструє розуміння розробників того, що певні форми вираження поглядів, хоча й здаються такими, що підпадають під «свободу слова», можуть безпосередньо підривати інші фундаментальні права (такі як право на життя, свобода від дискримінації та особиста недоторканність) і, таким чином, вимагають конкретних обмежень. Це виявляє нюансований підхід до свободи вираження поглядів, що балансує індивідуальну свободу з імперативом колективної безпеки та запобігання серйозним порушенням прав людини.

Політична участь: Гарантує права, пов'язані з політичною участю, включаючи право голосувати та бути обраним (Стаття 25).

Рівність та недискримінація: Забезпечує рівність перед законом (Стаття 26) та надає захист меншинам (Стаття 27). Пакт прямо вимагає визнання прав «без будь-якої різниці щодо раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи іншої обставини», а також забезпечення рівного здійснення їх жінками.

Права, що не підлягають відступу

Хоча Пакт допускає обмеження певних прав «під час надзвичайного стану в державі, при якому життя нації перебуває під загрозою», він чітко виділяє набір основних прав, від яких не допускається **жодних відступів за будь-яких обставин**. Ці абсолютні права, що не підлягають відступу, включають:

- **Право на життя** (Стаття 6);
- **Свободу від катувань** та жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (Стаття 7);
- **Свободу від рабства** та підневільного стану (Стаття 8);
- **Заборону зворотної сили закону** (Стаття 15);
- **Право на визнання правосуб'єктності** (Стаття 16);
- **Свободу думки, совісті та релігії** (Стаття 18).

Концепція «прав, що не підлягають відступу» встановлює абсолютний мінімальний стандарт людської гідності навіть у часи національної надзвичайної ситуації, підкреслюючи відданість МПГПП основоположним, недоторканим принципам. Це означає, що певні права людини вважаються настільки фундаментальними та невід'ємними для людської гідності, що вони не можуть бути призупинені або обмежені навіть в умовах найекстремальніших загроз національній безпеці. Це підкреслює роль МПГПП у встановленні універсальних, абсолютних меж для державної влади, зміцнюючи ідею про те, що існує непорушне ядро прав людини, яке завжди має поважатися, надаючи надважливий орієнтир для оцінки поведінки держав під час криз.

4. Механізми здійснення та моніторингу

Цей розділ детально описує, як МПГПП здійснюється та контролюється, приділяючи особливу увагу ролі Комітету з прав людини та процесу звітності держав.

Комітет з прав людини

Комітет з прав людини був створений спеціально для моніторингу здійснення МПГПП державами-учасницями. До його складу входять **18 незалежних експертів**, визнаних за їхню компетентність у сфері прав людини, які обираються на чотирирічний термін із країн, що ратифікували Пакт. Комітет збирається тричі на рік на сесії тривалістю три тижні кожна, зазвичай у Відділенні Організації Об'єднаних Націй у Женеві, Швейцарія. Сам Пакт визначає керівні принципи діяльності Комітету, включаючи його функції звітності та моніторингу (Статті 28–45).

Зобов'язання держав-учасниць щодо подання доповідей

Держави, які ратифікували МПГПП, несуть юридичне зобов'язання подавати доповіді Комітету з прав людини, де детально описують свої заходи щодо впровадження положень Пакту.

- **Первинна доповідь** вимагається протягом одного року після приєднання держави до Пакту.
- **Подальші доповіді** зазвичай подаються кожні чотири роки або за запитом Комітету.

Комітет ретельно вивчає подані доповіді.

Процес розгляду та результати

Після розгляду доповіді держави Комітет видає **«заключні зауваження»**, які містять його стурбованість та рекомендації для країни, що звітує. Хоча ці рекомендації не є юридично обов'язковими, вони мають значний моральний вагу і накладають важливе зобов'язання на уряди, які взяли на себе обов'язок дотримуватися договору. Вони служать важливим інструментом для оцінки прогресу у здійсненні МПГПП та виявлення сфер, що потребують покращення. Крім доповідей по окремих країнах, Комітет також публікує **«зауваження загального порядку»**, які є авторитетними тлумаченнями змісту положень договору про права людини, надаючи керівні вказівки всім державам-учасникам щодо значення та обсягу їхніх зобов'язань.

Використання Комітетом з прав людини **«м'якої сили»** через необов'язкові рекомендації та зауваження загального порядку має вирішальне значення для ефективності МПГПП, компенсуючи відсутність прямої примусової сили. Відсутність юридичної обов'язковості рекомендацій компенсується їхнім «важливим моральним зобов'язанням». Це показує, що навіть без прямої судової примусової влади Комітет чинить значний вплив завдяки своєму експертному авторитету, суспільному контролю та розробці нормативних стандартів. «Моральне зобов'язання» використовує прагнення держав до міжнародної легітимності та репутації, тоді як «зауваження загального порядку» забезпечують динамічне керівництво, дозволяючи договору залишатися актуальним та здатним до адаптації з часом. Такий підхід «м'якої сили» є спільною та часто ефективною рисою договірних органів з прав людини, що відображає консенсусний характер міжнародних правових рамок.

Роль громадянського суспільства (НУО)

Неурядові організації (НУО) відіграють життєво важливу роль у процесі розгляду МПГПП. У них є «унікальна можливість зробити свій внесок» шляхом документування та надання незалежної інформації про порушення цивільних і політичних прав у їхніх відповідних державах та громадах. НУО також беруть участь у кампаніях із підвищення обізнаності громадськості та використовують рекомендації Комітету для адвокації покращення практики у сфері прав людини на національному рівні.

Механізм звітності у поєднанні з участю громадянського суспільства перетворює МПГПП із простої декларації на динамічний процес підзвітності. Зобов'язання держав регулярно звітувати, а також можливість НУО надавати незалежні дані, створюють потужний зворотний зв'язок. Ця спільна багатостороння система виводить МПГПП за межі статичного правового тексту, роблячи його **живим**

інструментом, який сприяє постійному вдосконаленню через безперервний діалог і тиск.

5. Факультативні протоколи до МПГПП

Цей розділ описує два Факультативні протоколи до МПГПП, які надають додаткові механізми для його здійснення та розширюють сферу його дії.

Перший Факультативний протокол (ФП1): Механізм індивідуальних повідомлень

Зазвичай званий «Протоколом номер один», це допоміжна угода до МПГПП, яка встановлює механізм для **індивідуальних скарг**. Він дозволяє особам, які стверджують, що вони є жертвами порушень прав, закріплених у МПГПП, подавати скарги (відомі як «повідомлення») безпосередньо до Комітету з прав людини ООН.

- **Юрисдикція:** Цей механізм доступний лише щодо держав, які ратифікували цей конкретний протокол. Важливою особливістю є те, що він доступний «усім особам, які перебувають під юрисдикцією» держави-учасниці, а не виключно її громадянам.
- **Умови:** Перш ніж скарга може бути подана до Комітету, особа повинна спочатку **вичерпати всі доступні внутрішні засоби** правового захисту в державі-учасниці.
- **Процедура:** Після отримання повідомлення Комітет надає відповідній державі-учасниці шестимісячний термін для надання інформації або зауважень щодо цього питання.

Перший Факультативний протокол був прийнятий 16 грудня 1966 року. Примітно, що Сполучені Штати, хоча і є учасником МПГПП, **не ратифікували** Протокол один. Це означає, що приватні особи не можуть подавати скарги проти США до Комітету з прав людини в межах цього механізму. Таке рішення відображає стратегічний вибір: брати участь у договорі на міжнародному рівні, обмежуючи при цьому пряму зовнішню підзвітність. Це підкреслює постійне напруження між прагненням держави демонструвати лідерство у сфері прав людини та її імперативом зберігати внутрішню правову автономію і контроль над внутрішніми справами.

Другий Факультативний протокол (ФП2): Спрямований на скасування смертної кари

Це ще одна допоміжна угода до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, що має конкретну та чітку мету — скасування смертної кари. Він був створений 15 грудня 1989 року і згодом набув чинності 11 липня 1991 року.

Існування факультативних протоколів демонструє еволюційний характер міжнародного права прав людини та різний ступінь відданості держав. Концепція «факультативних протоколів», прикріплених до основного договору, є вельми значущою. Вона ілюструє, що попри широкий міжнародний консенсус щодо фундаментальних прав, закріплених у МПГПП, держави мають різний рівень готовності приймати суворіші зобов'язання, такі як прямі механізми індивідуальних скарг або повне скасування смертної кари.

Такий **багаторівневий підхід** дозволяє прогресивно розвивати міжнародне право, не відштовхуючи держави, які ще не готові до найвищих стандартів. Це створює модель «різних швидкостей» у здійсненні прав людини, що відображає політичні реалії державного суверенітету та розмаїття національних правових і соціальних систем.

6. Держави-учасниці Міжнародного пакту про громадянські та політичні права

Цей розділ містить повний список усіх країн, які ратифікували Міжнародний пакт про громадянські та політичні права або приєдналися до нього, включаючи відповідні дати їхніх зобов'язань.

Категорії зобов'язань

Наведений нижче список детально описує кожну державу-учасницю разом із конкретною датою її зобов'язання. Він розрізняє різні типи приєднання до договору:

- **Ратифікація:** Зазвичай застосовується до держав, які спочатку підписали договір, а потім пройшли офіційний внутрішній процес, щоб висловити свою згоду бути пов'язаними ним.
- **Приєднання:** Акт, за допомогою якого держава висловлює свою згоду бути пов'язаною договором, який уже був узгоджений і підписаний іншими державами, фактично приєднуючись до існуючого договору.
- **Правонаступництво:** Відбувається, коли новостворена незалежна держава оголошує себе пов'язаною договором, який діяв для її попередника (наприклад, колишньої колоніальної держави або федерації, що розпалася).

Представлення інформації

Подання цієї інформації в **табличному форматі** значно підвищує читабельність і дозволяє користувачам швидко знаходити конкретні країни та деталі їхніх зобов'язань. Включення «Типу зобов'язання» (Ратифікація, Приєднання, правонаступництво) має вирішальне значення для юридичної точності, оскільки ці терміни позначають різні процедурні шляхи до набуття статусу держави-учасниці.

Конкретні дати також дозволяють проводити глибший аналіз, наприклад, відстежувати історичний розвиток глобального визнання Пакту або виявляти регіональні тенденції. Дані взяті безпосередньо з авторитетного джерела — **Збірника договорів ООН**, що забезпечує найвищий рівень точності та можливості перевірки.

Країна	Тип зобов'язання	Дата зобов'язання
Афганістан	Приєднання	24/01/1983
Албанія	Приєднання	04/10/1991
Ангола	Приєднання	10/01/1992
Антигуа і Барбуда	Приєднання	03/07/2019
Аргентина	Ратифікація	08/08/1986
Вірменія	Приєднання	23/06/1993
Австралія	Ратифікація	13/08/1980
Австрія	Ратифікація	10/09/1978
Азербайджан	Приєднання	13/08/1992
Багамські Острови	Ратифікація	23/12/2008

Бахрейн	Приєднання	20/09/2006
Бангладеш	Приєднання	06/09/2000
Барбадос	Приєднання	05/01/1973
Білорусь (УРСР)	Ратифікація	12/11/1973
Бельгія	Ратифікація	21/04/1983
Беліз	Приєднання	10/06/1996
Бенін	Приєднання	12/03/1992
Болівія	Приєднання	12/08/1982
Ботсвана	Ратифікація	08/09/2000
Бразилія	Приєднання	24/01/1992
Болгарія	Ратифікація	21/09/1970
Буркіна-Фасо	Приєднання	04/01/1999
Бурунді	Приєднання	09/05/1990
Камбоджа	Приєднання	26/05/1992
Камерун	Приєднання	27/06/1984
Канада	Приєднання	19/05/1976
Кабо-Верде	Приєднання	06/08/1993
Центральноафриканська Республіка	Приєднання	08/05/1981
Чад	Приєднання	09/06/1995
Чилі	Ратифікація	10/02/1972
Колумбія	Ратифікація	29/10/1969
Конго	Приєднання	05/10/1983

Коста-Рика	Ратифікація	29/11/1968
Кот-д'Івуар	Приєднання	26/03/1992
Кіпр	Ратифікація	02/04/1969
Данія	Ратифікація	06/01/1972
Джибуті	Приєднання	05/11/2002
Домініка	Приєднання	17/06/1993
Домініканська Республіка	Приєднання	04/01/1978
Еквадор	Ратифікація	06/03/1969
Єгипет	Ратифікація	14/01/1982
Сальвадор	Ратифікація	30/11/1979
Екваторіальна Гвінея	Приєднання	25/09/1987
Еритрея	Приєднання	22/01/2002
Естонія	Приєднання	21/10/1991
Ефіопія	Приєднання	11/06/1993
Федеративна Республіка Німеччина	Ратифікація	17/12/1973
Фіджі	Приєднання	16/08/2018
Фінляндія	Ратифікація	19/08/1975
Франція	Приєднання	04/11/1980
Габон	Приєднання	21/01/1983
Гамбія	Приєднання	22/03/1979
Грузія	Приєднання	03/05/1994

Німецька Демократична Республіка	Ратифікація	08/11/1973
Гана	Ратифікація	07/09/2000
Греція	Приєднання	05/05/1997
Гренада	Приєднання	06/09/1991
Гватемала	Приєднання	05/05/1992
Гвінея	Ратифікація	24/01/1978
Гвінея-Бісау	Ратифікація	01/11/2010
Гаяна	Ратифікація	15/02/1977
Гаїті	Приєднання	06/02/1991
Гондурас	Ратифікація	25/08/1997
Угорщина	Ратифікація	17/01/1974
Ісландія	Ратифікація	22/08/1979
Індія	Приєднання	10/04/1979
Індонезія	Приєднання	23/02/2006
Іран	Ратифікація	24/06/1975
Ірак	Ратифікація	25/01/1971
Ірландія	Ратифікація	08/12/1989
Ізраїль	Ратифікація	03/10/1991
Італія	Ратифікація	15/09/1978
Ямайка	Ратифікація	03/10/1975
Японія	Ратифікація	21/06/1979
Йорданія	Ратифікація	28/05/1975

Казахстан	Ратифікація	24/01/2006
Кенія	Приєднання	01/05/1972
Кувейт	Приєднання	21/05/1996
Киргизстан	Приєднання	07/10/1994
Лаоська НДР	Ратифікація	25/09/2009
Латвія	Приєднання	14/04/1992
Ліван	Приєднання	03/11/1972
Лесото	Приєднання	09/09/1992
Ліберія	Ратифікація	22/09/2004
Лівія	Приєднання	15/05/1970
Ліхтенштейн	Приєднання	10/12/1998
Литва	Приєднання	20/11/1991
Люксембург	Ратифікація	18/08/1983
Мадагаскар	Ратифікація	21/06/1971
Малаві	Приєднання	22/12/1993
Мальдіви	Приєднання	19/09/2006
Малі	Приєднання	16/07/1974
Мальта	Приєднання	13/09/1990
Маршаллові Острови	Приєднання	12/03/2018
Мавританія	Приєднання	17/11/2004
Маврикій	Приєднання	12/12/1973
Мексика	Приєднання	23/03/1981
Монако	Ратифікація	28/08/1997

Монголія	Ратифікація	18/11/1974
Чорногорія	Правонаступництво	23/10/2006
Марокко	Ратифікація	03/05/1979
Мозамбік	Приєднання	21/07/1993
Намібія	Приєднання	28/11/1994
Непал	Приєднання	14/05/1991
Нідерланди	Ратифікація	11/12/1978
Нова Зеландія	Ратифікація	28/12/1978
Нікарагуа	Приєднання	12/03/1980
Нігер	Приєднання	07/03/1986
Нігерія	Приєднання	29/07/1993
Норвегія	Ратифікація	13/09/1972
Пакистан	Ратифікація	23/06/2010
Панама	Ратифікація	08/03/1977
Папуа-Нова Гвінея	Приєднання	21/07/2008
Парагвай	Приєднання	10/06/1992
Перу	Ратифікація	28/04/1978
Філіппіни	Ратифікація	23/10/1986
Польща	Ратифікація	18/03/1977
Португалія	Ратифікація	15/06/1978
Катар	Приєднання	21/05/2018
Республіка Корея	Приєднання	10/04/1990

Республіка Молдова	Приєднання	26/01/1993
Румунія	Ратифікація	09/12/1974
Руанда	Приєднання	16/04/1975
Самоа	Приєднання	15/02/2008
Сан-Марино	Приєднання	18/10/1985
Сан-Томе і Принсіпі	Ратифікація	10/01/2017
Сенегал	Ратифікація	13/02/1978
Сейшельські Острови	Приєднання	05/05/1992
Сьєрра-Леоне	Приєднання	23/08/1996
Словаччина	Правонаступництво	28/05/1993
Словенія	Правонаступництво	06/07/1992
Сомалі	Приєднання	24/01/1990
Південна Африка	Ратифікація	10/12/1998
Південний Судан	Приєднання	05/02/2024
Іспанія	Ратифікація	27/04/1977
Шрі-Ланка	Приєднання	11/06/1980
Сент-Вінсент і Гренадіни	Приєднання	09/11/1981
Держава Палестина	Приєднання	02/04/2014
Судан	Приєднання	18/03/1986

Суринам	Приєднання	28/12/1976
Свазіленд (Есватіні)	Приєднання	26/03/2004
Швеція	Ратифікація	06/12/1971
Швейцарія	Приєднання	18/06/1992
Сирійська Арабська Республіка	Приєднання	21/04/1969
Таджикистан	Приєднання	04/01/1999
Таїланд	Приєднання	29/10/1996
Північна Македонія	Правонаступн ицтво	18/01/1994
Тимор-Лешті	Приєднання	18/09/2003
Того	Приєднання	24/05/1984
Тринідад і Тобаго	Приєднання	21/12/1978
Туніс	Ратифікація	18/03/1969
Туреччина	Ратифікація	23/09/2003
Туркменістан	Приєднання	01/05/1997
Уганда	Приєднання	21/06/1995
УКРАЇНА	Ратифікація	12/11/1973
СРСР (РФ як правонаступни к)	Ратифікація	16/10/1973
Велика Британія	Ратифікація	20/05/1976
Танзанія	Приєднання	11/06/1976

США	Ратифікація	08/06/1992
Уругвай	Ратифікація	01/04/1970
Узбекистан	Приєднання	28/09/1995
Вануату	Ратифікація	21/11/2008
Венесуела	Ратифікація	10/05/1978
В'єтнам	Приєднання	24/09/1982
Югославія (СР)	Правонаступництво	12/03/2001
Югославія (СФР)	Ратифікація	02/06/1971
Заїр (ДР Конго)	Приєднання	01/11/1976
Замбія	Приєднання	10/04/1984
Зімбабве	Приєднання	13/05/1991

7. Висновок

Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (МПГПП) залишається наріжним каменем міжнародного правозахисного механізму, утворюючи разом із Загальною декларацією прав людини та Міжнародним пактом про економічні, соціальні та культурні права **Міжнародний білль про права людини**. Його всеосяжний перелік громадянських і політичних прав — від фундаментального права на життя та свободу від катувань до основних свобод слова, зібрань і політичної участі — забезпечує універсальний стандарт для захисту індивідуальних свобод та сприяння демократичному врядуванню в усьому світі.

Попри своє походження в умовах ідеологічних розбіжностей Холодної війни, МПГПП досяг широкого глобального визнання, що свідчить про майже універсальний консенсус щодо фундаментального та незамінного характеру цих прав. Комітет з прав людини завдяки своєму суворому моніторингу, звітності та інтерпретаційним функціям (включаючи необов'язкові рекомендації та зауваження

загального порядку) відіграє життєво важливу роль у сприянні підзвітності держав та керівництві ефективним здійсненням Пакту.

Розробка факультативних протоколів ще більше ілюструє динамічний характер міжнародного права, дозволяючи прогресивні досягнення та індивідуальні зобов'язання, водночас підкреслюючи різний ступінь готовності держав приймати зовнішній контроль.

Неминуще значення МПГПП полягає в його здатності служити як правовим орієнтиром, так і моральним компасом, постійно формуючи дискурс і практику у сфері прав людини. Його вплив виходить за межі простої юридичної примусової сили; він забезпечує спільну нормативну основу та термінологію, впливаючи на національне законодавство, судові тлумачення та правозахисну діяльність громадянського суспільства. Успіх Пакту вимірюється не лише ідеальним дотриманням, а й його повсюдним впливом на правову, політичну та соціальну культуру.

МПГПП втілює постійне напруження між універсальними ідеалами прав людини та реаліями державного суверенітету — динаміку, яка визначає еволюцію міжнародного права. Розподіл пактів, зумовлений Холодною війною, обережна ратифікація США із застереженнями та факультативні протоколи, що допускають диференційовані рівні зобов'язань, підкреслюють це внутрішнє напруження. Хоча МПГПП встановлює універсальні стандарти, його фактичне здійснення зрештою залежить від суверенних рішень окремих держав. Це означає, що договір є не статичним текстом, а динамічною рамкою для безперервної дискусії між універсальними ідеалами та прагматичними національними інтересами. Це постійне напруження є не слабкістю, а фундаментальною характеристикою міжнародного права прав людини, що сприяє його поступовому прогресу та адаптації з часом.